

Nr 86.

Ankom till riksdagens kansli den 14 april 1944 kl. 12 m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående förslag för väg- och vattenbyggnadsväsendets förrådsfond m. m.

(4:e avd.)

I propositionen nr 1 har Kungl. Maj:t å kapitalbudgeten under fonden för förslag till statsverket (bilaga 4, punkt 54, s. 113 och 114 av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över kommunikationsärenden för den 4 januari 1944) föreslagit riksdagen att i avvaktan på den proposition i ämnet, som kan bli riksdagen förelagd, till Förslag för väg- och vattenbyggnadsväsendets förrådsfond för budgetåret 1944/45 beräkna ett investeringsanslag av 40 000 000 kronor.

I propositionen nr 187 har sedermera Kungl. Maj:t, under återopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över kommunikationsärenden för den 3 mars 1944, föreslagit riksdagen att å kapitalbudgeten för budgetåret 1944/45 under rubriken Fonden för förslag till statsverket anvisa följande investeringsanslag, nämligen till Förslag för väg- och vattenbyggnadsväsendets förrådsfond 6 190 000 kronor och till Reglering av vägdistriktens skulder 40 000 000 kronor.

Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen har i skrivelse den 25 januari 1944 anmält som erforderligt, att förrådsfondens kapital i samband med förrådsrörelsens enhetliggörande ökas med ett belopp av 990 000 kronor, därav 95 000 kronor för övertagande av maskiner som äro bokförda å icke avslutade byggnadsföretag i hamnbyråns regi, 120 000 kronor för motsvarande maskiner under järnvägs- och luftfartsbyrån samt 775 000 kronor för nya maskiner för båda byråernas behov. Till garage- och förrådsbyggnader skulle erfordras 4 700 000 kronor.

Under de närmaste budgetåren erfordras vissa medel för inköp av tjänstebilar för vägväsendets räkning. Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen har enligt Kungl. Maj:ts uppdrag verkställt utredning i detta avseende och i skrivelse den 28 februari 1944 framlagt förslag i ämnet. Styrelsen har därvid hemställt om anvisande för nästkommande budgetår av ett anslag under förrådsfonden av 650 000 kronor. Då ärendets beredning ännu ej är slutförd, kan slutlig ståndpunkt till frågan om medelsbehovets storlek icke nu tagas. Departementschefen anser sig emellertid böra förorda, att ett belopp av 500 000 kronor beräknas för ändamålet för budgetåret 1944/45.

Sammanlagt skulle sålunda ett kapitalökningsanslag av (990 000 + 4 700 000 + 500 000) 6 190 000 kronor erfordras för väg- och vattenbyggnadsstyrelsens förrådsfond för nästa budgetår.

Beträffande frågan om övertagande av vägdistriktens skulder har väg- och vattenbyggnadsstyrelsen i ovannämnda skrivelse av den 25 januari 1944 upp-lyst, att vägdistriktens sammanlagda låneskuld per den 31 december 1943 enligt av vägdistrikten lämnade uppgifter utgjorde drygt 38,8 miljoner kro-nor. I vissa fall hade emellertid kunnat konstateras, att den av vägdistrikt uppgivna låneskulden icke helt överensstämde med de uppgifter, som erhål-lits från långgivare till distrikten. Det vore möjligt, att förhållandet kunde vara detsamma i ytterligare några fall, där fullständiga uppgifter ännu ej erhållits från långgivarna. Med hänsyn härtill kunde det av vägdistrikten an-givna beloppet vara något för lågt, varför anslag för täckande av vägdistrik-tens skulder borde anvisas med 40 000 000 kronor.

Över väg- och vattenbyggnadsstyrelsens framställning av den 25 januari 1944 hava yttranden avgivits av *riksräkenskapsverket* den 9 februari 1944 samt av *fullmäktige i riksgäldskontoret* den 10 februari 1944.

Departementschefen har, med tillstyrkande av anslags anvisande i enlig-het med vad ovan angivits, anfört bland annat följande beträffande förråds-fonden.

Förrådsfondens anslag för budgetåret 1943/44 har anvisats såsom förlags-kapital under fonden för förslag till statsverket. Det skulle av budgettekniska skäl hava varit önskvärt, om fonden i anslutning till den av årets riksdag i princip beslutade omläggningen av kapitalbudgeten kunnat konstrueras så-som en självständig kapitalfond, för vilken investeringsstat kunnat i år fast-ställas av riksdagen. Då kapitalbudgetens omläggning enligt min mening bör föranleda, att anslag anvisas för fondens hela kapitalbehov samt i kon-sekvens härmed investeringsbemyndigandet för fonden bör i förhållande till investeringsanslaget minskas icke allenast med avskrivningsmedel inom fonden utan även med övriga kapitalmedel — främst vägdistriktens kontanta medel, vilka tidigare förutsatts skola direkt tillföras fonden såsom förlags-medel — är emellertid detta icke nu möjligt. Ännu kan nämligen storleken av sistnämnda medel icke överblickas. Jag förordar därför, att anslag för fonden tillsvidare anvisas under fonden för förslag till statsverket. Det bör ankomma på väg- och vattenbyggnadsstyrelsen att i samråd med riksräken-skapsverket framlägga förslag beträffande fondens konstruktion, sedan sammansättningen av de tillgångar fonden kommer att övertaga från väg-distrikten blivit känd. Såsom riksräkenskapsverket framhållit, läser en kon-struktion av fonden såsom självständig kapitalfond böra föranleda, att dess inkomster få täcka även ränta å de investerade kapitalmedlen. Räntan bör då redovisas å riksstatens inkomstsida såsom överskott å fonden. Då fondens inkomster väsentligen härröra från anslag till väg- och vattenbyggnadsvä-sendet, kommer detta å andra sidan att föranleda motsvarande behov av ökade anslagsmedel för ifrågavarande ändamål. Såsom nyss nämnts bör fon-dens hela kapitalbehov tillgodoses genom anslag å riksstaten och alltså de likvida medel, vilka uppkomma genom avsättning till värdeminskningss-konto och som tillföras fonden från vägdistrikten, icke direkt få tagas i anspråk för ersättningsanskaffningar, respektive nyinvesteringar.

Utskottet.

I avvaktan på att en mera slutgiltig plan för förrådsfondens hinner utar-betas och fastställas, torde ifrågavarande anslag å 6 190 000 kronor böra anvisas för garage- och förrådsanläggningar, maskiner och annan materiel,

erforderlig för den av väg- och vattenbyggnadsstyrelsen bedrivna väg- och hamnbyggnadsverksamheten liksom ock för de i styrelsens regi utförda anläggningarna för luftfarten.

Utskottet tillstyrker också det begärda anslaget på 40 000 000 kronor, avsett att möjliggöra ett överförande till riksgäldskontoret av de lån, som de förutvarande vägdistriktet upptagit i banker eller på annat sätt.

Med tillstyrkande alltså av propositionen hemställer utskottet,

att riksdagen må för budgetåret 1944/45 under fonden för förslag till statsverket anvisa följande investeringsanslag, nämligen

- a) till *Förslag för väg- och vattenbyggnadsväsendets förrådsfond* 6 190 000 kronor;
- b) till *Reglering av vägdistriktens skulder* 40 000 000 kronor.

Stockholm den 14 april 1944.

På statsutskottets vägnar:

J. B. JOHANSSON.

Närvarande: se under utlåtandet nr 85.